

førend det var flet, stod man ikke paa nogen rigtig sikker Grund. Jeg hørte for en Udtalelse, som rigtig nok minder mig om, at det er godt at faae Oversigt over en Sag, saaledes som jeg har stræbt at levere en saadan, men den er debatteret gjennem saamange Aar, og det var det Stridsspørgsmaal, der blev reist om, hvad Forskjellen var mellem Embedsmænd og geistlige Embedsmænd. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) har i 14de Session allerede ført en haard Strid derom, hvad jeg ogsaa har citeret paa den sidste Side i det omdelte Hefte, og fik dengang et meget bestemt Svær af den daværende Kultusminister, Monrad. Det ærede Medlem vil ved at slaa op i Forhandlingerne for 14de Session faae at vide, hvad Forskjellen er mellem geistlige og andre Embedsmænd, og hvorledes geistlige og andre Embedsmænd staa ligeoverfor hinanden. Det glæder mig overordentlig meget at høre, at det ærede Medlem for Bornholm (Kofod) nu har nærmet sig det Standpunkt, som jeg saa stærkt gjorde gjældende isjor, at, naar man borttog den historiske Karakter af disse Midler, saa maatte Konsekvensen deraf føre til, at man skulde understøtte alle Troesbekjendere. Det er det Standpunkt, hvorpaa jeg stiller mig, og jeg skal saalænge, jeg kan, søge at skaffe alle andre Medborgere den Ret, der saafremt fuldt tilkommer dem, og den ligger ikke saa fjernt. Det Udvalg, der behandlede Grundloven, udtalte, at man maatte skjelne imellem Kirkens Dyrkelsheds og dens Understøttelse; Understøttelsen af Staten var til forskjelligte extraordinære Foretagender, og uagtet det kun blev udtalt, at Folkekirken skulde nyde denne Understøttelse, saa var det en Selvfølge, at andre Troesbekjendere ogsaa kunde faae en lignende. Der blev i Debatten anført som et Præcedens, at den mosaiske Menighed saavidt bekjendt havde faaet Understøttelse af Staten til Opførelsen af dens Synagoge, og saadanne Forhold kunne indtræde igjen for Statsborgere, der høre til anerkjendte Religionsfællesskaber, og at man da ifølge Danmarks Retsforfatning og Danmarks Grundlov maatte se sig nødsaget til at understøtte dem. Man vil finde i Grundlovsudvalgets Betænkning, at

man ligefrem har sagt, at den Paragraf i Grundloven, der siger, at Folkekirken skal understøttes, ogsaa ligefrem aabner Vejen til, at andre Konfessioner kunne faae Understøttelse af Staten. Blander man Folkekirken og Statens Midler sammen, saa vil Mæret sikkert ikke være omme, førend alle andre Troesbekjendere ville komme med deres fuldt berettigede Krav.

Klein: De Udtalelser, der idag ere fremkomne under Behandlingen af den foreliggende Sag, har utvilsomt gjort et ikke meget opløsende Indtryk paa mig. Jeg nærer og har nærret et meget levende Ønske om, at denne Sag maatte blive ført igjennem til et endeligt Resultat, og jeg antager, at ærede Medlemmer endnu ville have saamegen Erindring tilbage fra de Forhandlinger, der have fundet Sted, dels her i Salen og dels — ialtfald maa dette gjælde for en stor Del Medlemmers Bekomvende, — i det isjor nedsatte Udvalg, at de vistnok ville give mig Ret, naar jeg tror at turde sige, at jeg i forrige Session bidrog, hvad jeg formaaede, til at føre Sagen igjennem og til at tilvejebringe en mindelig Afgjørelse af den. Jeg ønskede, at denne Sag maatte blive ført igjennem, fordi jeg ganske maa slutte mig til den Udtalelse, der for saa Diebliske sider saaldt fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), den nemlig, at denne Sags Ordning er Noget, der med Røje kan siges at ligge det store Folk i Almindelighed særdeles paa Hjerte. Efter min Mening var der imidlertid ikke nogen stor Anledning til at vente, at den ærede Kirke- og Undervisningsminister skulde, ialtfald strax i Begyndelsen af Sessionen, have forelagt et Lovudkast angaaende denne Sag. Det forekommer mig, at saaledes som Sagen i forrige Session havde udviklet sig — Andre kunne jo opfatte Sagen paa en anden Maade — var det naturligt, at Ministeren ialtfald ikke gjenoptog sit Forslag, førend det nærmere havde vist sig, hvorledes Stemningen var i denne Session. Paa den anden Side maa jeg indrømme, at jeg finder det i og for sig naturligt, ialtfald begribeligt, at de ærede Medlemmer under Anførsel af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts